

Nr 85

Regeringens proposition med förslag om tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75;

beslutad den 6 mars 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

Olof Palme

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för innevarande budgetår.

De anslag som begärs uppgår till ca 347,2 milj. kr., varav ca 325,2 milj. kr. på driftbudgeten och 22 milj. kr. på kapitalbudgeten. De största anslagen på driftbudgeten föreslås gå till bl. a. sysselsättningsskapande åtgärder med 100 milj. kr. samt vissa energibesparande åtgärder med 50 milj. kr. Vidare föreslås att 44 milj. kr. anslås till FN-styrkors verksamhet utomlands samt 40,3 milj. kr. till särskilda åtgärder för arbetsanpassning. På kapitalbudgeten föreslås bl. a. 20 milj. kr. i stöd till trädgårdsnäringen i form av lån.

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Löfberg, Lidbom, Sigurdsen, Gustafsson, Zachrisson, Hjelm-Wallén

Föredragande: statsråden Sträng, Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Lidbom, Gustafsson, Zachrisson, Hjelm-Wallén

Proposition med förslag om tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75

Statsråden föredrar förslag till riksdagen i frågor angående anslag m. m. på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75. Anförandena redovisas i underprotokollen för resp. departement.

Statsrådet Sträng anför: De anslag som 1974 års riksdag anvisat sedan riksstaten för budgetåret 1974/75 fastställts har uppförts på tilläggsstat I (prop. 1974: 170, FiU 1974: 42, rskr 1974: 409). Vidare har vid början av innevarande års riksmöte begärts anslag på tilläggsstat II till nämnda riksstat (prop. 1975: 2 och prop. 1975: 7). Viss del av prop. 1975: 2 har sedermera återkallats (skr. 1975: 64).

I prop. 1975: 53 har framlagts förslag om finansiering av det statliga engagemanget i jästtillverkningen. Medel härför har begärts på tilläggsstat III.

Ytterligare anslagsframställningar på tilläggsstat under löpande budgetår har nu ansetts behövliga. De bör föreläggas riksdagen i en gemensam proposition om tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att besluta om anslag m. m. på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 i enlighet med de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen ansluter sig till föredragandenas överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredragandena har lagt fram.

Regeringen förordnar att de anföranden som redovisas i underprotokollen och en sammanställning över de anslag som regeringen begär skall bifogas propositionen som bilagor 1—15.

Bilaga I

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Geijer

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser justitiedepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

ANDRA HUVUDTITELN

A. Justitiedepartementet m. m.

[1] **A 4. Extra utgifter.** För budgetåret 1974/75 har till Extra utgifter anvisats ett reservationsanslag av 700 000 kr. Reservationen från föregående budgetår uppgick den 1 juli 1974 till 307 933 kr.

Från anslaget bestreds fram till den 1 januari 1975 kostnaderna för de utmärkelser "För nit och redlighet i rikets tjänst" som Kungl. Maj:t tilldelat tjänstemän i myndigheter inom departementets verksamhetsområde. På grund av bl. a. ändringar i reglerna om vem som kan tilldelas utmärkelsen har kostnaderna ökat kraftigt. Den sammanlagda kostnaden för utmärkelsen "För nit och redlighet i rikets tjänst" för budgetåret 1974/75 kommer att uppgå till drygt 400 000 kr. Även andra kostnader som belastar anslaget har ökat. Ett ytterligare medelsbehov föreligger därför om 400 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Extra utgifter* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kr.

Bilaga 2

UTRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Andersson

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser utrikesdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

TREDJE HUVUDTITELN

E. Diverse

[1] **E 6. Gåva till republiken Maltas parlament.** Alltsedan republiken Malta blev självständig stat år 1964 har dess regering strävat efter att hävda landets nationella oberoende i ett område som alltmer kommit att dras in i stormaktspolitiken. Som ett led i denna strävan söker den maltesiska regeringen skapa en grundval för en självständig ekonomi främst genom insatser för att främja landets industriella uppbyggnad. Malta, som till ytan är betydligt mindre än Gotland, räknas till Europas fattigaste länder.

Maltas regering har mot denna bakgrund och med hänsyn till landets samhörighet med den västerländska kulturkretsen vänt sig till en rad västeuropeiska stater med begäran om ekonomiskt bistånd. Åtskilliga länder har visat tillmötesgående genom att bidra med gåvor och krediter. Bland dessa märks Danmark, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Italien, Norge, Schweiz, Spanien, Storbritannien och Österrike.

I samband med 400-årsdagen av uppförandet av den byggnad i huvudstaden Vallettas centrum, "Grand Master's Palace", i vilken republikens parlament har sitt säte, vände sig Maltas regering i fjol till Sverige med önskemål om svenskt bidrag till upprustningen av detta medeltida kulturminnesmärke i form av möbelinredning för parlamentets plenisal. Utrikesdepartementet har i samråd med byggnadsstyrelsen låtit

utreda förutsättningarna härför. Den totala kostnaden för en svensk insats av tänkt slag har uppskattats till ca 700 000 kr.

Jag finner det angeläget att tillmötesgå det maltesiska önskemålet och att Sverige ansluter sig till de övriga europeiska stater som i olika former lämnat bidrag till Malta. En svensk gåva till landets parlament finner jag ligga i linje med Sveriges traditionella stöd för nationella oberoendesträvanden och för bevästandet av en demokratisk samhällsutveckling.

Med hänvisning till vad jag anfört i det föregående hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Gåva till republiken Maltas parlament* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kr.

Bilaga 3

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Holmqvist

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser försvarsdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

FJÄRDE HUVUDTITELN

H. Övrig verksamhet

[1] **H 10. FN-styrkors verksamhet utomlands.** Medel för en svensk militär styrka i FN-tjänst anvisades första gången på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1956/57 (prop. 1956: 198, SU 1956: 179, rskr 1956: 359). Därefter har årligen ytterligare medel anvisats för svenska FN-styrkors verksamhet. Medel för de årliga utgifterna inom Sverige för att rekrytera, utbilda och organisera den svenska beredskapsstyrkan m. m. anvisas sedan budgetåret 1965/66 under förslagsanslaget Beredskapsstyrka för FN-tjänst. Medel för FN-styrkornas verksamhet utom Sverige och för viss personal vid Sveriges ständiga representation i FN samt — fr. o. m. den 1 juli 1967 — för observatörer i FN-tjänst anvisades budgetåren 1965/66—1971/72 under reservationsanslaget Kostnader för svenska FN-styrkor m. m. Fr. o. m. budgetåret 1972/73 har medel för FN-styrkornas verksamhet utom Sverige anvisats under anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands. Sammanlagt har för svenska FN-styrkors verksamhet hittills anvisats 580 965 000 kr. på tilläggsstat. Därav har 30 milj. kr. anvisats för att täcka utgifterna för FN-styrkan på Cypern under tiden den 15 juni 1974—den 15 december 1974, för FN-styrkan i Mellersta Östern och för FN-observatörer under tiden juli—december 1974 samt för vissa oförutsedda utgifter (prop. 1974: 170 bil. 2, FöU 1974: 31, rskr 1974: 390).

Del av ifrågakostnader avses bli ersatta av FN. Intill den

1 januari 1975 har från FN influtit 344 570 617 kr. Sveriges fordran hos FN enligt hittills framlagda krav uppgår f. n. till 42 438 198 kr. Ersättningar som flyter in från FN tillgodoförs riksstatens inkomsttitel Övriga diverse inkomster.

Genom beslut den 13 december 1974 har tiden för den svenska FN-insatsen på Cypern förlängts t. o. m. den 15 juni 1975. Utgifterna beräknas till 3,5 milj. kr. för månad eller sammanlagt 21 milj. kr.

Genom beslut den 18 oktober 1974 har tiden för den svenska FN-insatsen i Mellersta Östern förlängts t. o. m. den 24 april 1975. Utgifterna för denna beräknas till ca 2,9 milj. kr. för månad eller för tiden januari—juni 1975 sammanlagt 17,4 milj. kr.

En allmän medelsreserv av 4 milj. kr. bör beräknas med hänsyn till eftersläpande sjukvårdskostnader för tidigare kontingenter samt vissa utgifter som kan bli nödvändiga vid en avveckling av kontingenterna.

Antalet observatörer i FN-tjänst uppgick den 1 februari 1975 till 41. Medelsbehovet för dessa kan beräknas till 470 000 kr. för månad eller för tiden januari—juni 1975 sammanlagt ca 2 820 000 kr.

Vid utgången av december 1974 kvarstod en behållning på ca 1 139 000 kr. under anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands.

Behovet av ytterligare medel för FN-styrkor på Cypern, i Mellersta Östern och för observatörer uppgår alltså till (21 000 000 + 17 400 000 + 2 820 000—1 139 000) 44 081 000 kr., avrundat 44 milj. kr. Medlen bör liksom tidigare anvisas utanför utgiftsramen för det militära försvaret.

Med hänsyn till att många osäkra faktorer ligger i anslagsberäkningen kan det bli nödvändigt att även i fortsättningen förskottsvis bestrida utgifter för ifrågavarande ändamål från anslaget till oförutsedda utgifter. Dessa utgifter bör slutligt belasta anslaget FN-styrkors verksamhet utomlands. Frågan om deras täckning bör få tas upp framdeles.

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *FN-styrkors verksamhet utomlands* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 44 000 000 kr.

Bilaga 4

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Aspling

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser socialdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

FEMTE HUVUDTITELN

A. Socialdepartementet m. m.

[1] A 2. **Kommittéer m. m.** Under denna rubrik har på riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisats ett reservationsanslag av 8,7 milj. kr. Härtill kommer en behållning på anslaget med 660 000 kr. vid ingången av budgetåret. Den utredningsverksamhet som bekostas från anslaget har under budgetåret blivit mera omfattande och kostnadskrävande än vad som kunde förutses vid anslagsberäkningen hösten 1974. Jag räknar därför med ett ytterligare medelsbehov av 1,5 milj. kr. under budgetåret. Nämda belopp bör anvisas på tilläggsstat.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kr.

D. Sociala serviceåtgärder

[2] D 2. **Bidrag till anordnande av förskolor och fritidshem.** Under denna anslagsrubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 120 milj. kr. Vidare fanns vid ingången av budgetåret en reservation av ca 52 milj. kr.

I årets budgetproposition (prop. 1975: 1 bil. 7) föreslås att gällande statsbidrag för anordnande av förskolor och fritidshem höjs från 6 000 kr. till 7 500 kr. per plats redan fr. o. m. den 1 januari 1975. Denna

åtgärd i kombination med att antalet nya daghemsplatser som börjat byggas under senare delen av år 1974 blivit väsentligt högre än tidigare beräknats leder till ett ökat medelsbehov för utbetalningar under våren 1975. Jag förordar därför att ytterligare 40 milj. kr. anvisas på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 för bidrag till anordnande av förskolor och fritidshem.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till anordnande av förskolor och fritidshem* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 000 kr.

E. Myndigheter inom hälso- och sjukvård, socialvård m. m.

[3] **E 8. Statens bakteriologiska laboratorium: Driftbidrag.** Till ändamålet har för budgetåret 1974/75 anvisats ett reservationsanslag av 1 000 kr.

I samband med tilläggsstat III för budgetåret 1973/74 (prop. 1974: 85 bil. 4 s. 11) redovisade jag det medelsbehov avseende statens bakteriologiska laboratorium som uppkommit till följd av att en del av verksamheten numera inte betraktas som skattepliktig. Merkostnaderna för budgetåret 1974/75 för samma ändamål beräknas uppgå till sammanlagt 1 910 000 kr. Merkostnaden fördelar sig med 1,2 milj. kr. för diagnostiska undersökningar och 600 000 kr. för centrallaboratorieuppgifter (program 1), samt 110 000 kr. för försvarsmedicinsk verksamhet (program 4). Fr. o. m. budgetåret 1975/76 har medel för ifrågavarande merkostnader beaktats vid anslagsberäkningen.

När det gäller förslagsanslagen E 9. Statens bakteriologiska laboratorium: Centrallaboratorieuppgifter och E 10. Statens bakteriologiska laboratorium: Försvarsmedicinsk verksamhet ankommer det på regeringen att medge erforderliga överskridanden.

Merkostnaden för diagnostiska undersökningar belastar detta reservationsanslag. Det ytterligare medelsbehovet av 1,2 milj. kr. bör täckas genom att medel anvisas på tilläggsstat.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Statens bakteriologiska laboratorium: Driftbidrag* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[4] **10. Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde.** Under denna rubrik har för budgetåret 1974/75 anvisats ett investeringsanslag av 9,5 milj. kr.

10.7. Vissa byggnadsarbeten för socialstyrelsens läkemedelsavdelning.

Enligt gällande planer skall läkemedelsavdelningen omlokaliseras till Uppsala sommaren 1976. I prop. 1974: 170 (bil. 3 s. 11—13) förordade jag med hänsyn till gällande tidsplan att vissa byggnadsarbeten skulle få börjas med anlåtande av tillgängliga medel, innan kostnadsram för hela projektet redovisades för riksdagen. Förslaget godkändes av riksdagen (SoU 1974: 42, rskr 1974: 346). Vid min anmälan i prop. 1975: 1 (bil. 7 s. 211) av frågan om anslag för budgetåret 1975/76 till ifrågavarande nybyggnad anmälde jag att jag avsåg att återkomma med en redovisning av kostnadsram för nybyggnaden när tillförlitligt kostnadsunderlag förelåg. Byggnadsstyrelsen har nu redovisat förslagshandlingar för en nybyggnad på Artillerifältet i Uppsala med en sammanlagd rumsyta av ca 6 000 m². Styrelsen beräknar kostnaden för nybyggnaden, inkl. försörjningsåtgärder, till 27 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974. Eftersom det är angeläget att den fastställda tidsplanen hålls har regeringen genom beslut den 6 februari 1975 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att inom en kostnadsram av högst 6 milj. kr. utföra förberedande arbeten för ifrågavarande nybyggnad.

Prövningen av de redovisade förslagshandlingarna pågår f. n. Jag räknar med att denna skall leda till en viss minskning av kostnaderna för objektet. Jag förordar nu att en kostnadsram av högst 26,2 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974 för nybyggnad på Artillerifältet i Uppsala förs upp i investeringsplanen. Utgifterna under innevarande budgetår för nämnda byggnadsobjekt beräknas till större delen kunna rymmas inom det till vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde anvisade investeringsanslaget. Jag förordar emellertid att ytterligare 2 milj. kr. anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kr.

Bilaga 5

Utdrag
KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Norling

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

SJÄTTE HUVUDDITELN

F. Diverse

[1] **F 9. Kostnader för stämpelavgift å aktier i Aktiebolaget Aero-transport och Svensk Interkontinental Lufttrafik Aktiebolag.** I skrivelse den 14 maj 1974 har Aktiebolaget Aerotransport (ABA) — det svenska moderbolaget i det skandinaviska konsortiet Scandinavian Airlines System (SAS) — redogjort för beslut den 3 april 1974 att genom fondemission öka bolagets aktiekapital med 117,5 milj. kr. till sammanlagt 235 milj. kr. genom uppskrivning av byggnadernas bokförda värden med motsvarande belopp. Beslutade åtgärder har motiverats av behovet av att ernå en bättre balans mellan det verkliga värdet för bolagets anläggningstillgångar och det egna kapitalet, vilket ansetts mycket betydelsefullt för SAS' framtida förhandlingar om upptagande av krediter utomlands.

Före fondemissionen bestod aktierna i ABA av dels 587 500 A-aktier å nominellt värde av 100 kr. per aktie eller sammanlagt 58 750 000 kr., dels B-aktier till lika antal och värden. A-aktierna innehas av svenska staten medan B-aktierna 587 492 äges av Svensk Interkontinental Lufttrafik Aktiebolag (SILA) och resterande aktier av privatpersoner. Genom fondemissionen kom svenska staten att tillföras 587 500 nya A-aktier till ett sammanlagt nominellt värde av 58 750 000 kr. och SILA samt övriga innehavare av B-aktier sammanlagt motsvarande antal och värde.

I skrivelsen erinrar ABA om att bolaget vid tidigare tillfällen inte belastats med kostnader för aktiestämpel. Sålunda förordades i prop. 1948: 176 angående organisation och finansiering av svensk luftfart att de kostnader för aktiestämpel, vilka kunde uppkomma i samband med sammanslagningen av dåvarande ABA och SILA inte skulle falla på de enskilda intressenterna utan gäldas av statsverket (SU 1948: 94, rskr 1948: 188). I enlighet härmed föreslogs i prop. 1949: 126 angående anslag till teckning av aktier i ABA att riksdagen skulle anvisa ett reservationsanslag till stämpelavgift å aktierna i det nya ABA. Riksdagen biföll propositionens förslag (SU 1949: 153, rskr 1949: 268). I samband med den ekonomiska rekonstruktionen av SAS år 1961 beslöts på liknande sätt med anledning av prop. 1961: 159 angående kapitaltillskott till SAS att de stämpelkostnader som då uppkom i samband med teckning av nya aktier i ABA och SILA skulle bestridas av staten (SU 1961: 133, rskr 1961: 330).

Bolaget hemställer med hänvisning till det anförda att bolaget — på sätt som skett vid liknande tillfällen tidigare — inte måtte belastas med stämpelkostnader å de 1 175 000 aktier som utges i anledning av den beslutade fondemissionen.

I skrivelse den 14 maj 1974 har SILA redovisat de åtgärder bolaget vidtagit i anslutning till den fondemission ABA genomfört. Sålunda har SILA beslutat att genom fondemission öka bolagets aktiekapital med 58 750 000 kr. till sammanlagt 117,5 milj. kr. genom uppskrivning av det bokförda värdet av bolagets innehav av ABA-aktier med motsvarande belopp. SILA framhåller att bolaget, i likhet med ABA inte belastats med stämpelskatt för vid tidigare tillfällen emitterade aktier. SILA hemställer därför att bolaget inte måtte belastas med stämpelkostnader å de 587 500 aktier som utges i anledning av den beslutade fondemissionen.

Föredraganden

Med hänsyn till att vid ABA:s bildande år 1948, liksom vid senare rekonstruktion av SAS, kostnaderna för gäldande av aktiestämpel bestreds av statsmedel bör enligt min uppfattning ABA och SILA inte belastas med de kostnader för aktiestämpel som nu uppkommer i samband med de aktier som utges i anledning av den beslutade fondemissionen i de båda bolagen. Stämpelkostnaderna för de nyemitterade aktierna uppgår till sammanlagt 1 762 500 kr., vilket belopp sålunda torde böra bestridas av staten.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kostnader för stämpelavgift å aktier i Aktiebolaget Aero-transport och Svensk Interkontinental Lufttrafik Aktiebolag* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 1 762 500 kr.

Bilaga 6

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Sträng

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser finansdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

SJUNDE HUVUDTITELN

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

[1] **B 14. Inredning av byggnader för statlig förvaltning.** I riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 41 milj. kr. Medelsreservationen vid budgetårets början uppgick till ca 8,4 milj. kr. Från anslaget bestrids utgifter bl. a. för inredning och viss utrustning som behöver anskaffas i samband med omlokaliseringen av statlig verksamhet. Någon medelsanvisning på tilläggsstat beräknas inte bli erforderlig. Däremot bör följande objekt redovisas i detta sammanhang.

Gävle

Inredning av nybyggnad i kv:en Låsman och Vulcanus samt Statens institut för byggnadsforskning: Övrig utrustning. Redogörelse för den ny- och ombyggnad som f. n. utförs för statens institut för byggnadsforskning har lämnats bl. a. i prop. 1974: 85 (bil. 6 s. 20). Ny- och ombyggnaden berör en sammanlagd rumsyta av nära 6 400 m², varav 6 000 m² i nybyggnaden. Härav utgörs ca 2 000 m² av laboratorier och ca 500 m² av lokaler för informationsverksamhet. Byggnadsarbetena påbörjades i oktober 1974 och beräknas vara avslutade i april 1976. Kostnaderna för inredning av lokalerna har av byggnadsstyrelsen beräknats till 2 350 000 kr.

Vid min anmälan till 1975 års budgetproposition av detta anslag för-

ordade jag att en delram av 860 000 kr. för övrig utrustning för statens institut för byggnadsforskning skulle föras upp i utrustningsplanen (prop. 1975: 1 bil. 9 s. 74). Jag redovisade därvid att Kungl. Maj:t den 20 december 1974 uppdragit åt institutet att redovisa ytterligare underlag i fråga om planeringen av bl. a. utrustning för den föreslagna verksamheten vid det luftströmningstekniska laboratoriet, humanlaboratoriet och laboratoriet för byggnadsmätning, inkl. vindtunnel och verkstäder, samt att jag räknade med att senare återkomma med förslag som föranleddes därav. Institutet har nu lämnat en sådan redovisning.

Institutet föreslår att utrustning för 1 063 000 kr. anskaffas till de nya lokalerna för institutets luftströmningstekniska laboratorium, inom vilket institutet arbetar bl. a. med att utveckla metoder för planering och uppföljning av tekniska installationer som rör inomhusklimatet.

Forskning inom området klimat och bebyggelse förutsätter enligt institutet bl. a. modellstudier främst av vindklimatet kring byggnader, grupper av hus och större delar av bebyggelser. För detta krävs fortsatt tillgång till en vindtunnel. Utbyggnaden av en kvalificerad vindtunnel för detta ändamål kan ske i flera etapper. Institutet uppskattar investeringskostnaderna för en första etapp till 500 000 kr.

Institutet föreslår vidare att institutet i samband med flyttningen till Gävle får resurser för att inom ett särskilt humanlaboratorium ta upp studier i större skala av människans beteende och funktion i relation till temperatur, ljus, ljud osv. Kostnaderna för utrustning beräknas av institutet till 1 004 000 kr. Samtidigt föreslås utrustning om sammanlagt 306 000 kr. för att institutet skall kunna ta upp verksamhet inom byggnadsmätningsområdet. Institutet begär vidare 215 000 kr. för komplettering av verkstadsutrustning, m. m.

Huvuddelen av verksamheten vid institutet finansieras av medel som statens råd för byggnadsforskning ställer till förfogande. Vid anmälan av propositionen (1975: 30) om energihushållningen m. m. har cheferna för bostads- och industridepartementen förordat bl. a. att rådet ges kraftigt ökade resurser för stöd till forsknings-, utvecklings- och informationsarbete inom energiområdet. Rådet har därvid föreslagits få huvudansvaret för delprogrammet Energianvändning för lokalkomfort inom det i propositionen redovisade huvudprogrammet Energiforskning. Chefen för bostadsdepartementet har samtidigt framhållit att rådet bör eftersträva en omfördelning av för rådet redan tillgängliga medel till förmån för insatser inom energiområdet. Mot denna bakgrund finner jag det angeläget för den fortsatta planeringen inom rådet och institutet att statsmakterna redan nu tar ställning till omfattningen av de resurser som tillförs institutet i samband med omlokaliseringen till Gävle.

Institutet har föreslagit att institutet ges utrustning för att i Gävle vidareutveckla det arbete inom området klimat och installationer som

institutet har inlett med anlitande av befintliga anläggningar inom Stockholmsområdet. Jag biträder institutets förslag i denna del. Institutet bör därvid ges möjlighet att anskaffa en vindtunnel speciellt uppbyggd för bebyggelseklimatologiska studier. Jag har beräknat 500 000 kr. som bidrag till basutrustning för sistnämnda ändamål. Det bör ankomma på institutet att svara för de senare kompletteringar av vindtunneln som motiveras av de nya forskningsprojekt som institutet kan komma att ta upp inom området. Vidare har jag beräknat 1 140 000 kr. för institutets luftströmningstekniska laboratorium och viss verkstadsutrustning m. m.

Jag är inte beredd att tillstyrka att särskilda medel avdelas för de av institutet föreslagna nya forskningsuppgifterna. Jag har därför inte beräknat medel för utrustning för humanlaboratorium och laboratorium för byggnadsmätning.

Sammanlagt — inkl. bidraget till vindtunneln och den av mig tidigare föreslagna delramen av 860 000 kr. — bör därmed en definitiv kostnadsram av 2,5 milj. kr. föras upp i utrustningsplanen för anskaffning av övrig utrustning för institutet. För anskaffning av motsvarande inredning bör samtidigt i inredningsplanen föras upp en definitiv kostnadsram av 2 150 000 kr.

Jag förordar att de utgifter som hänger samman med de redovisade inrednings- och utrustningsobjekten får bestridas av tillgängliga medel under förevarande reservationsanslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av viss inredning och utrustning av byggnader för statlig förvaltning inom de kostnadsramar som har förordats i det föregående,
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för viss inredning och utrustning av byggnader för statlig förvaltning.

C. Skatte- och kontrollväsen

[2] C 4. Myntverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m. För budgetåret 1974/75 har på riksstaten under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 150 000 kr.

På tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår har regeringen föreslagit ett reservationsanslag av 817 000 kr. (prop. 1975: 2 bil. 4). Förslaget hade till bakgrund den under det senaste året ökade efterfrågan på växelmint inom handeln och de möjligheter till ökad myntproduktion som har tillkommit efter myntverkets förläggning till nya lokaler i Eskilstuna. Av anslaget avsågs ca 680 000 kr. skola användas för inköp av tre myntpräglingspressar och återstoden för materialhanteringsutrustning och mynträkningsmaskiner. Dessa nyanskaff-

ningar ger en ökning av myntverkets kapacitet, som under budgetåret 1974/75 beräknas uppgå till ca 220 milj. stycken mynt, med 50 à 60 milj. stycken mynt per år.

Till grund för det yrkade beloppet för inköp av myntpräglingspressar låg den senaste leveransen av motsvarande pressar under augusti 1974. Priset utgjorde därvid ca 187 000 kr. för varje maskin, inkl. tillhörande utrustning och mervärdeskatt. Av offerter som myntverket nu har infordrat framgår att priserna på myntpräglingsmaskiner och tillhörande utrustning har ökat kraftigt sedan föregående beställning. Inköp av tre stycken för myntverket lämpliga präglingspressar kommer att, oberoende av fabrikat, uppgå till ca 875 000 kr. eller 225 000 kr. utöver vad myntverket tidigare beräknade.

Som jag anförde vid min tidigare anmälan av den ånyo aktualiserade anslagsfrågan är det angeläget att nyproduktionen av mynt kan ökas och att detta kan ske utan onödig tidsutdräkt. För att den avsedda produktionseffekten skall kunna uppnås bör antalet nya myntpräglingspressar inte begränsas. Jag finner således att de ytterligare anslagsmedel som mot bakgrund av den senaste tidens prisutveckling på ifrågavarande maskiner behövs för att de avsedda inköpen skall kunna komma till stånd bör begäras på tilläggsstat III till innevarande budgetår.

Jag förordar att så sker och hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Myntverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 225 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[3] **11. Byggnadsarbeten för statlig förvaltning.** Under denna rubrik har i riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 150 milj. kr. Behållningen under anslaget var vid ingången av budgetåret ca 86 milj. kr. Från anslaget bestrids utgifter för investeringar i byggnader för statlig förvaltning eller annan statlig verksamhet för vilka medel inte har anvisats under annat anslag. Någon medelsanvisning på tilläggsstat beräknas inte bli erforderlig. Däremot bör följande objekt redovisas i detta sammanhang.

Örebro. Nybyggnad i kv. Tullen. Som jag redovisade i prop. 1975: 1 (bil. 9 s. 144) uppdrog Kungl. Maj:t den 20 december 1974 åt byggnadsstyrelsen att projektera en nybyggnad för statistiska centralbyråns produktionsfilial i Örebro t. o. m. bygghandlingar. Regeringen har den 30

januari 1975 godkänt ett avtal om förvärv av mark för nybyggnaden till en kostnad av ca 9,6 milj. kr. Projekteringsuppdraget avser en första etapp som kommer att rymma 400 arbetsplatser och en dataavdelning med en rumsyta av 450 m². Totalytan beräknas till ca 16 000 m². På grundval av inhämtade anbud för i huvudsak hela etappen beräknar byggnadsstyrelsen byggkostnaden inkl. anslutningsavgifter m. m. till 28,8 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974. Därav avser 27,5 milj. kr. kostnader som direkt hänför sig till den nu aktuella etappen.

Arbetet forceras f. n. med sikte på att nybyggnaden skall kunna tas i bruk i februari 1976, bl. a. av hänsyn till centralbyråns arbete med 1975 års folk- och bostadsräkning, vilken nyligen har beslutats av riksdagen (prop. 1975: 5, CU 1975: 1, rskr 1975: 13). Regeringen har den 27 februari 1975 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att utföra förberedande arbeten för nybyggnaden inom en kostnadsram av 6 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974.

Med hänvisning till vad jag har redovisat i det föregående bör följande nya kostnadsram i 1 000-tal kr. föras upp i investeringsplanen.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram 1974-04-01	Medelsförbrukning Beräknad för		Byggstart år-mån.	Färdig- ställande år-mån.
		1974/75	1975/76		
<i>Örebro</i>					
Nybyggnad i kv. Tullen	28 800	13 000	15 000	75-02	76-02

Jag förordar att de utgifter som hänger samman med det nu redovisade byggnadsobjektet får bestridas av tillgängliga medel under förevarende investeringsanslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om vissa byggnadsarbeten för statlig förvaltning inom den kostnadsram som har förordats i det föregående,
2. godkänna vad jag har förordat i det föregående angående bestridande av utgifterna för vissa byggnadsarbeten för statlig förvaltning.

Bilaga 7

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Zachrisson

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser utbildningsdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

ÄTTONDE HUVUDTITELN

G. Vuxenutbildning

[1] **G 12. Bidrag till särskilda vuxenutbildningsåtgärder.** I riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 701 000 kr. Av dessa medel avser 555 000 kr. försöksverksamhet med tolkutbildning.

Den 1 juli 1974 övertog skolöverstyrelsen (SÖ) de uppgifter inom tolkutbildningen som sedan år 1969 åvilat statens invandrarverk (SIV). Verksamheten bedrivs dels i studiecirklar, dels såsom ämneskurser vid folkhögskolor. Inom verksamheten utbildas bl. a. rättstolkar. Budgetåret 1970/71 inledde SIV en försöksverksamhet med examination av rättstolkar. Jag har för budgetåret 1974/75 tidigare inte beräknat medel för sådan examination. Enligt vad jag erfarit kan kostnaderna för examinationer av rättstolkar under budgetåret 1974/75 beräknas till ca 100 000 kr.

Statsrådet Leijon har i proposition (1975: 26) om riktlinjer för invandrar- och minoritetspolitik m. m. föreslagit att ett statligt auktorisationsförfarande för tolkar och översättare införs vilket kommer att omfatta även rättstolkarna. I avvaktan härpå bör SÖ enligt min mening övergångsvis, under verksamhetsåret 1974/75, handha examinationen av rättstolkar.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Bidrag till särskilda vuxenutbildningsåtgärder* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[2] 15. **Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.** Innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 210 milj. kr. (prop. 1974: 34, KrU 1974: 11, rskr 1974: 251). Under anslaget är uppförda två investeringsplaner, nämligen en plan för utbildning och forskning och en plan för kulturändamål m. m. Medelsreservationen vid budgetårets början uppgick till drygt 31 milj. kr. Någon medelsanvisning på tilläggsstat beräknas f. n. inte bli erforderlig. För att byggnadsarbetena för nybyggnader för högskolan i Luleå, etapperna VIII och IX, skall kunna påbörjas redan innevarande budgetår bör följande kostnadsramar i 1 000-tal kr. föras upp i investeringsplanen för utbildning och forskning. För dessa objekt har jag lämnat utförlig redogörelse vid min anmälan i prop. 1975: 33 av frågan om anslag för budgetåret 1975/76 till byggnadsarbeten m. m. inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram 1974-04-01	Medelsförbrukning		Byggstart år-mån.	Färdigställande år-mån	
		Faktisk t. o. m. 1974- 06-30	Beräknad för 1974/75 1975/76			
<i>Utbildning och forskning</i>						
<i>Luleå</i>						
Försörjningsåtgärder:						
Anslutningsavgifter	} 14 200	111	} 5 000	} 2 000	successivt	
Övriga åtgärder		3 283				
Nybyggnader för högskolan	110 400	44 837	28 000	25 000	72-08	76-12

Jag förordar att de ökade kostnader som hänger samman med nämnda objekt får bestridas av tillgängliga medel under förevarande anslag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna vad jag förordat angående bestridande av utgifterna för Byggnadsarbeten inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

Bilaga 8

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Lundkvist

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

NIONDE HUVUDTITELN

G. Utbildning och forskning

[1] **G 14. Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.** För innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 25 milj. kr., varav 7 milj. kr. på tilläggsstat I (prop. 1974: 170, JoU 1974: 49, rskr 1974: 340). Av beloppet disponerar byggnadsstyrelsen 12 milj. kr. enligt en särskild inredningsplan och utrustningsnämnden för universitet och högskolor 13 milj. kr. enligt en särskild utrustningsplan.

Inredning

Byggnadsstyrelsen föreslår att följande objekt förs upp i gällande inredningsplan.

Lantbrukshögskolan och veterinärhögskolan

U l t u n a

Stora institutionsbyggnaden, ombyggnad. Regeringen uppdrog den 30 januari 1975 åt byggnadsstyrelsen att projektera ombyggnad av stora institutionsbyggnaden på Ultunaområdet t. o. m. bygghandlingar. Institutionsbyggnaden har en rumsyta av ca 3 500 m². Inredningskostnaderna uppskattas till 1,2 milj. kr. Detta belopp bör föras upp som definitiv ram.

Distriktsförsöksstation, nybyggnad. Regeringen uppdrog den 30 januari 1975 åt byggnadsstyrelsen att projektera anläggningar för en distriktsförsöksstation på Ultunaområdet t. o. m. bygghandlingar. Programytan för institutionslokaler uppgår till 242 m². Byggnadsstyrelsen uppskattar inredningskostnaderna till 375 000 kr.

Central förvaltning, ombyggnad. Byggnadsstyrelsen har den 20 januari 1975 hemställt om uppdrag att utföra ombyggnadsarbeten på Ultunaområdet för den för jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt gemensamma centrala förvaltningen. Lokalprogrammet omfattar kontorslokaler m. m. om sammanlagt 1 760 m² primär programyta. För nyanskaffning av inredning föreslår styrelsen att ett belopp av 400 000 kr. förs upp i inredningsplanen.

S k a r a

Fältstation. I inredningsplanen har för detta objekt förts upp en delram på 400 000 kr. Byggnadsstyrelsen har den 14 januari 1975 redovisat förslagshandlingar för ny- och ombyggnad för fältstationen. Styrelsen föreslår att ett belopp av 1 600 000 kr. förs upp i inredningsplanen som definitiv ram.

Skogshögskolan

U l t u n a

Ny- och ombyggnader. I gällande investeringsplan för byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. har för ny- och ombyggnader för skogshögskolan på Ultunaområdet förts upp en kostnadsram av 39 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974. Styrelsen beräknar inredningskostnaderna för objektet till 4,3 milj. kr. Objektet bör nu med detta belopp föras upp i inredningsplanen för att föreskrivna tidplaner skall kunna hållas.

Skoglig mykologi med mikrobiologi m. fl., om- och nybyggnader. Byggnadsstyrelsen har den 20 januari 1975 redovisat byggnadsprogram för om- och nybyggnader på Ultunaområdet för skoglig mykologi med mikrobiologi m. fl. Ombyggnadsarbetena avser lokaler om totalt ca 1 100 m² rumsyta. För nyanskaffning av inredning föreslår styrelsen att ett belopp av 825 000 kr. förs upp i inredningsplanen.

Utrustning

Utrustningsnämnden för universitet och högskolor har i skrivelse den 13 februari 1975 redovisat att medelsförbrukningen innevarande budgetår beräknas uppgå till 20 milj. kr. och hemställt att ett belopp av 7 milj. kr. anvisas på tilläggsstat för bestridande av kostnaderna för anskaffning av utrustning. Nämnden föreslår vidare att följande objekt förs upp i utrustningsplanen.

Lantbrukshögskolan och veterinärhögskolan

U l t u n a

Lantbrukets byggnadsteknik. Institutionen har sin verksamhet förlagd dels till Lund-Alnarp, dels till Ultuna. Ultunaavdelningen disponerar f. n. ca 70 m² kontorslokaler. Organisationskommittén för omlokalisering av veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt (OKV) har upprättat lokalprogram för avdelningen. Programmet omfattar 397 m² programyta. Lokalbehovet föreslås bli tillgodosett i befintliga friställda lokaler. För utrustning bör i utrustningsplanen föras upp en definitiv kostnadsram på 300 000 kr.

Central förvaltning, ombyggnad. Utrustningsplaneringen för den för jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt gemensamma centrala förvaltningen är ännu inte slutförd. I avvaktan härpå föreslås att en delram på 150 000 kr. förs upp i utrustningsplanen.

Centrala servicefunktioner m. m. OKV har upprättat lokalprogram för centrala servicefunktioner på Ultuna. Programmet omfattar totalt 13 696 m² programyta. Kommittén har vidare upprättat lokalprogram för lagring av gödsel och urin från djuranläggningarna på Ultuna, Kungängens och Lövsta. Utrustningsplaneringen är ännu inte avslutad. I avvaktan härpå bör en delram på 1 milj. kr. föras upp i utrustningsplanen.

Föredraganden

För att beställnings- och upphandlingsarbetena i fråga om inredning och utrustning skall kunna ske fortlöpande och för att resp. lokaler skall kunna tas i anspråk utan dröjsmål bör vissa nya kostnadsramar tas upp.

I *inredningsplanen* bör följande kostnadsramar föras upp i 1 000-tal kr.

Inredningsobjekt	Förordad ram eller ändring av tidigare ram	Kostnadsram
		Definitiv ram
Lantbrukshögskolan och veterinärhögskolan		
<i>Ultuna</i>		
Stora institutionsbyggnaden, ombyggnad	+ 1 200	1 200
Distriktsförsöksstation, nybyggnad	+ 375	375
Central förvaltning, ombyggnad	+ 400	400
<i>Skara</i>		
Fältstation	+ 1 200	1 600
Skogshögskolan		
<i>Ultuna</i>		
Ny- och ombyggnader	+ 4 300	4 300
Skoglig mykologi med mikrobiologi m. fl., om- och nybyggnader	+ 750	750

Jag förordar att de ökade utgifter som hänger samman med här behandlade inredningsobjekt får bestridas av tillgängliga medel.

I *utrustningsplanen* bör föras upp följande kostnadsramar i 1 000-tal kr.

Utrustningsobjekt	Förordad ram eller ändring av tidigare ram	Kostnadsram	
		Definitiv ram	Delram
Lantbrukshögskolan och veterinärhögskolan			
<i>Ultuna</i>			
Lantbrukets byggnadsteknik	+ 200	200	
Central förvaltning, ombyggnad	+ 150		150
Ersättningsanskaffningar m. m.			
Budgetåret 1974/75	+ 200	1 200	

Vad gäller objektet Centrala servicefunktioner m. m. är jag inte nu beredd att förorda att en delram förs upp i utrustningsplanen för detta ändamål. De under objektet upptagna utrustningskostnader som hänger samman med en anläggning för lagring av gödsel och urin från djuranläggningarna på Ultuna, Kungsängen och Lövsta bör belasta kostnadsramen Ersättningsanskaffningar m. m. En viss uppräknig av denna ram erfordras därför.

Med hänsyn till den beräknade anslagsbelastningen budgetåret 1974/75 bör 7 milj. kr. anvisas på tilläggsstat.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid jordbrukets högskolor m. m. inom i inrednings- och utrustningsplanerna uppförda kostnadsramar i enlighet med vad jag förordat i det föregående,
2. till *Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 000 kr.

I. Diverse

[2] **I 2. Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 1 milj. kr. Medlen står till regeringens disposition för bidrag till följd av naturkatastrof.

De medel som står till regeringens förfogande kommer med hänsyn till beslutade utbetalningar och förväntat medelsbehov inte att räckas till. Eftersom enligt min mening medel ständigt bör finnas i beredskap för med anslaget avsett ändamål bör 1 milj. kr. anvisas på tilläggsstat.

Jag hemställer därför att regeringen föreslår riksdagen att till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

II. STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

[3] 16. **Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett investeringsanslag av 85 milj. kr., varav 35 milj. kr. på tilläggsstat I (prop. 1974: 170, JoU 1974: 49, rskr 1974: 340). Anslaget disponeras i enlighet med en investeringsplan, som upptar av riksdagen godkända kostnadsramar för de i planen ingående objekten.

Byggnadsstyrelsen hemställer att följande byggnadsobjekt tas upp i investeringsplanen.

Lantbrukshögskolan och veterinärhögskolan

U l t u n a

Stora institutionsbyggnaden, ombyggnad. Regeringen har genom beslut den 30 januari 1975 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att projektera ombyggnad av den stora institutionsbyggnaden på Ultunaområdet t. o. m. bygghandlingar. Byggnaden disponeras av institutionen för kemi vid lantbrukshögskolan och avdelningen för skoglig marklära vid skogshögskolan. Planeringen skall enligt regeringens beslut inriktas mot en kostnadsram för ombyggnadsarbetena av högst 5,5 milj. kr. Arbetena beräknas vara avslutade till våren 1977. En kostnadsram av 5,5 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974 bör för ändamålet föras upp i gällande investeringsplan.

Distriktsförsöksstation, nybyggnad. Regeringen uppdrog den 30 januari 1975 åt byggnadsstyrelsen att projektera anläggningar på Ultunaområdet för en distriktsförsöksstation i mellersta trädgårdsförsöksdistriktet t. o. m. bygghandlingar. Distriktsförsöksstationen omfattar institutionslokaler om 242 m² programyta samt växthus m. m. om 1 280 m² programyta. Byggnadskostnaderna beräknas till 4,3 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974. En kostnadsram bör med detta belopp föras upp i investeringsplanen.

Central förvaltning, ombyggnad. Byggnadsstyrelsen har den 20 januari 1975 hemställt om uppdrag att utföra ombyggnadsarbeten på Ultunaområdet för den för jordbrukets högskolor och statens veterinärmedicinska anstalt gemensamma centrala förvaltningen. Lokalprogrammet för förvaltningen omfattar kontorslokaler m. m. om sammanlagt 1 760

m² primär programyta. Ombyggnadsarbetena avser den nuvarande biblioteksbyggnaden samt östra flygeln till administrationsbyggnaden. Lokalerna i dessa byggnader omfattar ca 790 m² primär programyta. Biblioteksbyggnaden friställs hösten 1975. Ombyggnadsarbetena beräknas starta i september 1975. För ombyggnadsarbetena bör en kostnadsram föras upp i investeringsplanen med ett belopp av 1,6 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974.

Skara

Fältstation. Kungl. Maj:t uppdrog den 26 april 1974 åt byggnadsstyrelsen att projektera ny- och ombyggnader för veterinärinrättningen i Skara, fältstation för veterinärhögskolan och lantbrukshögskolan. Byggnadsstyrelsen har den 14 januari 1975 redovisat förslagshandlingar omfattande ombyggnadsåtgärder samt nybyggnad för djursjukhus. Anläggningen skall tas i bruk hösten 1976. Kostnaderna beräknas till 9 250 000 kr. i prisläget den 1 april 1974. En kostnadsram bör med detta belopp föras upp i investeringsplanen.

Skogshögskolan

Ultuna

Skoglig mykologi med mikrobiologi m. fl., om- och nybyggnader. Genom beslut den 22 november 1974 har Kungl. Maj:t föreskrivit att planeringen av lokaler för skoglig mykologi med mikrobiologi vid skogshögskolan skall inriktas mot en primär programyta av högst 500 m². Byggnadsstyrelsen har den 20 januari 1975 redovisat byggnadsprogram för ombyggnad av de lokaler som tidigare disponerats av institutionen för husdjurens utfodring och vård. Lokalerna omfattar en rumsyta av totalt 1 086 m². Skoglig mykologi med mikrobiologi föreslås disponera 532 m² rumsyta. Vidare beräknas utrymmen för bl. a. institutionen för lantbrukets byggnadsteknik vid lantbrukshögskolan. Skoglig mykologi med mikrobiologi skall flytta till Ultunaområdet sommaren 1975. Kostnaderna för ombyggnadsarbetena uppskattas till 1,9 milj. kr. i prisläget den 1 april 1974. För nybyggnad av intilliggande växthus beräknas en kostnad av 425 000 kr. En kostnadsram bör för ifrågavarande ändamål föras upp i gällande investeringsplan.

Föredraganden

Med hänsyn till gällande tidplaner för omlokalisering av veterinärhögskolan och skogshögskolan bör följande nya kostnadsramar i 1 000-tal kr. föras upp i investeringsplanen för innevarande budgetår.

Byggnadsobjekt	Kostnadsram 1974-04-01	Beräknad medelsför- brukning för 1974/75	Bygg- start år—mån	Färdig- ställande år—mån
Lantbrukshögskolan och veterinärhögskolan				
<i>Ultuna</i>				
Stora institutionsbyggnaden, ombyggnad	5 500	—	75-11	77-01
Distriktsförsöksstation, nybyggnad	4 300	—	75-06	76-03
Central förvaltning, ombyggnad	1 600	—	75-09	76-05
<i>Skara</i>				
Fältstation	9 250	—	75-08	76-06
Skogshögskolan				
<i>Ultuna</i>				
Skoglig mykologi med mikrobiologi m. fl., om- och nybyggnader	2 325	500	75-05	75-09

Utgifterna under innevarande budgetår för ovan nämnda byggnadsobjekt bör kunna rymmas inom det till byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. anvisade investeringsanslaget. Jag förordar därför att utgifterna får bestridas av tillgängliga medel under anslaget.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. inom i investeringsplanen uppförda kostnadsramar i enlighet med vad jag förordat i det föregående.

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[4] **5 a. Lån till trädgårdsnäringen.** Något anslag för detta ändamål finns inte upptaget i riksstaten för innevarande budgetår.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade jag den 13 september 1974 fem sakkunniga¹ med uppdrag att utreda trädgårdsnäringen. De sakkunniga har antagit benämningen 1974 års trädgårdsnäringsutredning.

Genom beslut av Kungl. Maj:t den 18 oktober 1974 överlämnades vissa skrivelser från Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund m. fl. med tillhörande handlingar till utredningen. I skrivelserna hemställdes om olika åtgärder för trädgårdsnäringen till följd av inträffade oljeprisstegringar m. m. Med utgångspunkt i de nämnda skrivelserna har inom utredningen upprättats en promemoria om växthusföretagens likviditetspro-

¹ Kanslirådet Rune Henriksson, ordförande, riksdagsledamoten Jan Bergqvist, kommunalrådet Villiam Björk samt riksdagsledamöterna Valdo Carlström och Anna-Lisa Nilsson.

blem. Med överlämnande av promemorian har utredningen i framställning den 28 januari 1975 föreslagit vissa åtgärder till stöd för trädgårdsnäringsen.

Efter remiss har yttranden över utredningens förslag avgetts av kammarkollegiet, riksrevisionsverket (RRV), lantbruksstyrelsen, som bifogat yttranden från lantbruksnämnderna i Stockholms och Malmöhus län, utredningen (A 1974: 10) om arbetskraftsförhållandena inom jordbruks- och trädgårdsnäringsen, Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund (SHTF), Svenska lantarbetareförbundet samt Sveriges grossistförbund.

1974 års trädgårdsnäringsutredning

Principerna för det statliga stödet till trädgårdsnäringsens rationalisering fastlades av riksdagen år 1968 (prop. 1968: 1 bil. 11, JoU 1968: 1, rskr 1968: 9). Vägledande för stödets utformning var de av 1967 års riksdag fastställda riktlinjerna för det statliga finansiella stödet till jordbrukets rationalisering.

Statligt stöd för att underlätta finansieringen av rationaliseringsåtgärder inom trädgårdsnäringsens område lämnas enligt kungörelsen (1968: 377) om statligt stöd till trädgårdsnäringsens rationalisering (ändrad senast 1974: 269). Stöd lämnas också till förvärv av trädgårdsföretag och inventarier till sådant företag samt till tillskottsförvärv av mark. Statligt stöd meddelas i form av statlig garanti för lån (lånegaranti) samt i form av statsbidrag.

Enligt beslut av 1972 års riksdag (prop. 1972: 79, JoU 1972: 34, rskr 1972: 219) utgår statsbidrag med högst 25 % av kostnaderna för miljövårdande åtgärder som befunnits nödvändiga för befintliga jordbruks- och trädgårdsföretag.

1974 års riksdag beslutade om stöd till energibesparande åtgärder inom bl. a. trädgårdsnäringsen (prop. 1974: 69, JoU 1974: 19, rskr 1974: 196). Enligt kungörelsen (1974: 250) om statsbidrag till energibesparande åtgärder inom trädgårdsföretag utgår bidrag till kostnad för åtgärd som möjliggör användning av andra bränslen än olja eller har bränslebesparande effekt inom trädgårdsföretag. Bidraget utgår med ett belopp som motsvarar högst 35 % av den kostnad för åtgärden som lantbruksstyrelsen eller, efter styrelsens bemyndigande, lantbruksnämnden godkänner. Bidrag får ej överstiga 50 000 kr. per projekt.

Utredningen redovisar sammanfattningsvis även det stöd som i andra länder utgår till trädgårdsföretag.

Utredningen anför att en genomgripande rationaliseringsverksamhet pågår sedan flera år inom den svenska trädgårdsnäringsen. En omfattande effektivisering av produktionsförhållandena har framstått som nödvändig för att näringsen skall kunna möta ökad utländsk konkurrens. I samband med denna rationaliseringsverksamhet — med eller utan

statligt stöd — har de svenska trädgårdsföretagen ådragit sig en betydande skuldbörda. Den för näringsens stabilitet på längre sikt nödvändiga rationaliseringen har sålunda enligt utredningen medfört den nackdelen att en betydande del av de svenska trädgårdsföretagen under åtskillig tid framåt kommer att vara mycket känslig för starka och plötsligt uppkommande förändringar i marknadsförhållandena.

Från slutet av år 1973 har trädgårdsnäringsen fått vidkännas kraftiga kostnadsökningar på grund av höjda bränslekostnader. Dessa prisstegringar kulminerade under första halvåret 1974, då priserna var fyra gånger högre än två år tidigare. Med utgångspunkt i bl. a. de uppgifter om oljeförbrukningen som redovisas i 1972 års trädgårdsräkning uppskattar utredningen näringsens oljekostnader under år 1972 — före oljekrisen — till närmare 30 milj. kr. För år 1974 beräknas dessa kostnader ha stigit till ca 105 milj. kr. vilket innebär mer än en tredubbling. Oljekostnadernas andel i omsättningen beräknas totalt ha ökat från mindre än 10 % år 1972 till 25—30 % år 1974.

Mot bakgrund av en räntabilitets- och likviditetsundersökning av vissa trädgårdsföretag per den 31 december 1973 som visar att företagen hade en otillfredsställande likviditet har utredningen analyserat i vilken utsträckning de höjda oljekostnaderna senare kunnat kompenseras genom ökade produktpriser. Ökningen av oljekostnaderna för olika produkter har jämförts med uppnådda priser under hösten 1974. Enligt utredningens beräkningar skiljer sig kompensationsgraden avsevärt mellan produkterna. Sålunda är för rosor, nejlikor och krysantemum priskompensationen låg. Högre kompensation har erhållits för tomater och vissa krukväxter. Genomsnittligt har en priskompensation på 60 % kunnat erhållas. Enligt utredningens beräkningar kan den okompenserade energikostnadsökningen uppskattas till storleksordningen 30 milj. kr.

Utredningen understryker att oljeprishöjningarna kommit att drabba växthusodlarna särskilt hårt. Höjningarna inträffade vid den tidpunkt då växthusen utnyttjades mest intensivt. Odlingen av de ettåriga kulturerna, t. ex. tomat och gurka, var redan påbörjad liksom också odlingen av prydnadsväxter såsom krysantemum och ett stort antal ekonomiskt viktiga krukväxter. En omläggning av produktionen var därför omöjlig att genomföra. Från trädgårdsnäringsens sida har framhållits att ett flertal växthusföretag mycket snart kan komma att råka i allvarliga svårigheter till följd av den dåliga likviditeten. Utredningen delar denna uppfattning.

Statliga lånegarantier kan f. n. utgå till trädgårdsföretag vid likviditetskris om krisen uppstått till följd av faktorer över vilka företagaren inte kunnat råda. Utredningen framhåller emellertid att företagarna — även med statlig garanti för lån — kan ha svårigheter att erhålla lån i kreditinstitut i en situation med kreditrestriktioner. En sådan situation

råder f. n. Det är synnerligen väsentligt att i förevarande fall lån kan erhållas snabbt och utan väntan i kreditinrättningarna. Lånegarantisystemet är enligt utredningens mening därför inte tillfredsställande.

I den krissituation som vissa växthusföretag f. n. befinner sig i och i avvaktan på utredningens kommande, mera långsiktiga överväganden bör enligt utredningens mening temporära stödåtgärder sättas in.

Utredningen föreslår att en statlig lånefond inrättas för driftslån till växthusföretag och företag med champinjonodling. Utredningen räknar med att fonden till en början bör föras upp med ett belopp av 20 milj. kr. Den nya driftslånemöjligheten bör omfatta samtliga driftslån till växthusföretag med uppvärmning och sålunda för dessa företag ersätta statlig garanti för driftslån.

Stödet som förutsätts vara ett rent krisstöd bör göras temporärt och tidsbegränsas till utgången av år 1976.

Fonden bör förvaltas av kammarkollegiet. Lantbruksstyrelsen eller — efter styrelsens bemyndigande — lantbruksnämnderna föreslås svara för låneverksamheten. Lantbruksnämnderna bör bli låneförvaltande organ.

Endast företag som fyller de allmänna förutsättningarna för statligt stöd enligt kungörelsen (1968: 377) om statligt stöd till trädgårdsnäringsens rationalisering föreslås låneberättigade.

Som villkor för lån föreslås vidare gälla att om tillfredsställande säkerhet inte kan lämnas, lån ändå får beviljas om det med hänsyn till låntagarens personliga förhållanden bedöms kunna ske utan oskäligen risk.

Lånebeloppen bör fastställas efter utredning av behovet. De bör ej få vara större än att företagen bedöms på sikt kunna förränta och amortera dem. De bör dock ej heller vara mindre än 5 000 kr.

Ränta på lånen bör fastställas till bottenlåneränta för bunden fastighetskredit. Lånen bör amorteras under tio år.

Utredningen befarar att enbart lånestöd inte innebär en tillräcklig stimulans för näringen med hänsyn till den bristande priskompensationen för ett stort antal produkter och de förluster som företagen med hänsyn härtill fått vidkännas. För att växthusföretag och företag med champinjonodling skall kunna komma till rätta med sina likviditets-svårigheter bör enligt utredningens mening företagen under två år befrias från utlägg för ränta och amortering. Utredningen föreslår därför att lånen blir räntefria de två första åren och att ränta alltså utgår först från tredje året. Kostnaderna härför beräknas till 3,6 milj. kr. De båda första åren bör likaså bli amorteringsfria. Amortering bör därefter göras under tio år.

Utredningen föreslår dessutom att lånestödet kombineras med ett begränsat bidragssystem. Detta bör administrativt fungera så, att odlarna snabbt — och kanske i väntan på att en låneansökan hinner behandlas — får ett mindre belopp för begränsade men för odlingen nödvändiga

utgifter. Genom denna form av bidrag vinner man också fördelen av att antalet låncärenden minskar.

Målsättningen att snabbt kunna ge en del av odlarna en viss kompensation för ökade kostnader skulle delvis uppnås, om belopp upp till 20 000 kr. skulle utanordnas som bidrag. För de företag, som fått likviditetsproblem genom mycket stora förluster — kanske på grund av att priskompensationen för de odlade produkterna varit extremt låg — är däremot lånesystemet lämpligare. I detta sammanhang erinras om att avskrivningslån som utgår i samband med jordbrukets och trädgårdsnäringens rationalisering kan utlämnas i form av direkt bidrag, om detta inte överstiger 20 000 kr.

Utredningen föreslår sålunda ett bidragssystem. Bidrag föreslås kunna utgå med högst 20 000 kr. Det bör dock inte i något fall få överstiga 2 kr./m² uppvärmd växthusyta eller 2 kr./m² odlingsyta vid champinjnodling. Lägsta bidragsbeloppet föreslås vara 500 kr. Då inget växthusföretag bör få bidrag om det inte alls eller i mycket liten utsträckning används i produktionen under eldningssäsongen bör bidrag endast utgå om företaget i fråga under år 1974 köpt in minst 15 m³ eldningsolja. Denna kvantitet skall utgöras av sådan olja som uppfyller bestämmelserna för energiskattenedsättning för växthusuppvärmning. Genom denna minimibestämmelse beräknas antalet bidragsberättigade växthusföretag minska från 2 800 till ca 2 100.

Bidragssystemet är avsett att ge viss kompensation för ökade och okompenserade kostnader under föregående år. Bidrag bör endast utgå till företag, som är verksamma under år 1975. Kostnaderna, som beräknas till 5 milj. kr., synes helt eller delvis kunna finansieras av fonderade clearingavgiftsmedel.

Remissyttrandena

Remissinstanserna delar utredningens uppfattning att statligt stöd behövs för att trädgårdsföretag inte skall tvingas upphöra eller skära ned sin verksamhet. Remissinstanserna är också eniga med utredningen om att åtgärder bör kunna sättas in snabbt. Även om vissa remissinstanser har delade meningar om i vilken utsträckning trädgårdsnäringen genom prisökningar eller på annat sätt under år 1974 kunnat anpassa sig till en situation med ökade produktionskostnader delar de utredningens allmänna bedömning rörande näringens ekonomiska problem.

Vad gäller formerna för det statliga stödet tillstyrker *lantbruksnämnden i Malmöhus län*, *SHTF*, *Svenska lantarbetareförbundet* och *Sveriges grossistförbund* utredningens förslag både vad avser inrättandet av en lånefond och bidragssystemet. Enligt *SHTF*, *Svenska lantarbetareförbundet* och *Sveriges grossistförbund* bör dock maximigränsen för bidragsbeloppet vara 40 000 kr. Lantarbetareförbundet anför vidare att vid prövningen av lån bör för företag med såväl produktion

som försäljningsorganisation varje produktionsgrens ekonomiska resultat bedömas var för sig. Risk finns annars för att odlingsdelen läggs ned och företaget skaffar in produkterna från annat håll. *Lantbruksnämnden i Stockholms län*, som avstyrker utredningsmajoritetens förslag om stöd i form av bidrag, förordar att brukarnas behov av kontant stöd i stället tillgodoses genom att erlagda clearingavgifter betalas åter.

RRV och *lantbruksstyrelsen* tillstyrker den föreslagna lånefonden men kan på föreliggande material inte biträda förslaget om ett bidragssystem. Lantbruksstyrelsen befarar att ett genomförande av utredningsmajoritetens förslag i denna del — utan att hänsyn tas till i vad mån företagaren kunnat kompensera kostnadsökningarna genom förbättrade priser eller kostnadssänkande åtgärder som bränslebesparing o. d. — skulle leda till konsekvenser som i enskilda fall framstår som oacceptabla från allmän synpunkt. Styrelsen föreslår att den lånebeviljande myndigheten skall ha möjlighet att besluta om förskottsutbetalning av viss del av lånet — förslagsvis högst 20 000 kr. — efter preliminär prövning av låneansökan.

Föredraganden

Den svenska trädgårdsnäringen omfattar enligt statistiska centralbyråns räkning år 1973 totalt 8 700 företag, varav 2 800 med odlingar i växthus. Odlingen under glas omfattar 425 ha växthus och 55 ha bänkgårdar. Totala produktionsvärdet i näringen beräknas till ca 750 milj. kr., varav 450 milj. kr. avser växthusodlingen.

Kostnadsutvecklingen inom den svenska trädgårdsnäringen har tidigare varit relativt gynnsam. Trädgårdsnäringen har dock i likhet med andra näringar under senare tid fått vidkännas kostnadsökningar på grund av bl. a. höjda bränslekostnader.

Med utgångspunkt i en räntabilitets- och likviditetsundersökning, enligt vilken trädgårdsföretagen hade en otillfredsställande likviditet i början av år 1974, har 1974 års trädgårdsnäringsutredning analyserat hur näringens kostnader och intäkter utvecklats under senare tid. Enligt utredningens beräkningar har växthusodlingens oljekostnadsökningar överstigit intäktsökningarna med ca 30 milj. kr. Någon större förändring av produktionen i syfte att anpassa denna till den uppkomna situationen har under denna tid inte varit möjlig att genomföra. Enligt utredningens mening befinner sig vissa växthusföretag därför nu i en besvärlig situation. Utredningen föreslår temporära statliga stödåtgärder dels i form av lån, dels i form av bidrag. Remissinstanserna är positiva till utredningens förslag vad avser inrättandet av en statlig lånefond. I fråga om utredningens förslag om bidrag har dock remissinstanserna delade meningar.

Jag delar utredningens uppfattning att trädgårdsnäringen befinner sig i en situation där vissa temporära åtgärder behöver vidtas i avvaktan

på de förslag till långsiktiga åtgärder som utredningen kan komma att föreslå. Av största vikt är emellertid att produktionen inom näringen snabbt anpassas till rådande förhållanden i fråga om energikostnader och produktpriser. Jag anser därför att ett statligt stöd snabbt bör kunna utgå till de växthusföretag med uppvärmning som har likviditetsproblem. Jag vill i detta sammanhang också erinra om att regeringen i prop. 1975: 30 om energihushållning m. m. beräknat ytterligare medel till finansieringen av vissa energibesparande åtgärder inom trädgårdsföretag.

Liksom remissinstanserna finner jag utredningens förslag om statliga lån vara väl motiverade. Jag förordar att ett anslag av 20 milj. kr. anvisas under fonden för låneunderstöd för lån till trädgårdsnäringen. Lån bör kunna beviljas intill utgången av år 1976 i form av driftslån till växthusföretag och företag med champinjonodling, vilka har uppvärmning. Lantbruksstyrelsen eller, efter styrelsens bemyndigande, lantbruksnämnderna bör svara för låneverksamheten. Lantbruksnämnderna bör bli låneförvaltande organ. Lånen bör redovisas på lantbruksstyrelsens delfond under fonden för låneunderstöd. Med stöd av tidigare bemyndigande av riksdagen (prop. 1940: 281, JU 1940: 210, rskr 1940: 237) bör lantbruksstyrelsen bemyndigas att besluta om eftergift av statens rätt i samband med eventuella förluster i låneverksamheten.

Endast företag som fyller de allmänna förutsättningarna för statligt stöd enligt kungörelsen (1968: 377) om statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering bör vara låneberättigade. Som villkor för lån bör vidare gälla att om tillfredsställande säkerhet inte kan lämnas, lån ändå får beviljas om det med hänsyn till låntagarens personliga förhållanden bedöms kunna ske utan oskäligen risk. Lånebeloppen bör fastställas efter utredning av behovet. De bör ej få vara större än att företagen bedöms på sikt kunna förränta och amortera dem. De bör dock ej heller vara mindre än 5 000 kr. Jag delar lantbruksstyrelsens uppfattning att den lånebeviljande myndigheten bör ha möjlighet att efter preliminär prövning av låncansökan besluta om förskottsutbetalning av viss del av lånet.

Jag har ingen erinran mot utredningens förslag att lånen blir ränte- och amorteringsfria under de två första åren. Amortering bör därefter ske under tio år. Vidare bör ränta utgå efter bottenlåneräntan för bunden fastighetskredit.

Utöver det likviditetsstöd som trädgårdsnäringen får genom de nu nämnda lånemöjligheterna erhåller den en betydande stimulans genom räntefriheten under två år. Värdet av denna räntebefrielse kan uppskattas till ca 3,6 milj. kr. De förordade åtgärderna är enligt min mening tillräckliga för att lösa de omedelbara ekonomiska problemen i näringen. Av bl. a. den anledningen kan jag inte biträda utredningens förslag i fråga om bidrag.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. godkänna de av mig förordade riktlinjerna för lån till trädgårdsnäringen,
2. till *Lån till trädgårdsnäringen* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett investeringsanslag av 20 000 000 kr.

Bilaga 9

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Hjelm-Wallén

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser handelsdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

TIONDE HUVUDTITELN

A. Handelsdepartementet m. m.

[1] **A 3. Extra utgifter.** Till ändamålet har för budgetåret 1974/75 anvisats ett reservationsanslag av 100 000 kr. (prop. 1974: 1 bil. 12, NU 1974: 6, rskr 1974: 62). Reservationen för föregående budgetår uppgick till 34 017 kr.

För budgetåret 1974/75 beräknas gå åt ca 160 000 kr. bl. a. för oförutsedda utgifter för utmärkelsen För nit och redlighet i rikets tjänst. Ett ytterligare medelsbehov föreligger således om 30 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Extra utgifter* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kr.

Bilaga 10

Utdrag
ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Bengtsson

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser arbetsmarknadsdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

ELFTE HUVUDTITELN

B. Arbetsmarknad m. m.

[1] **B 1. Arbetsmarknadsservice.** För budgetåret 1974/75 har riksdagen under detta anslag bemyndigat Kungl. Maj:t att påbörja en försöksverksamhet med utbildning i företag av redan anställda personer som på grund av nödvändig omstrukturering av företagets verksamhet eller av andra skäl hotas av arbetslöshet. För försöksverksamheten har fastställts en bidragsram av 5 milj. kr. Inom denna ram skall bidrag kunna utgå till företag med 6 kr. per undervisningstimme och anställd. De nuvarande förhållandena inom vissa branscher, främst sågverks- och bilindustrin kan medföra att nuvarande bidragsram blir otillräcklig. Regeringen bör därför inhämta riksdagens bemyndigande att om så visar sig erforderligt vidga ramen.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att vid behov vidga bidragsramen för försöksverksamheten med företagsutbildning.

[2] **B 2. Sysselsättningskapande åtgärder.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 739 431 000 kr., varav 320 milj. kr. avser delprogrammet Allmänna beredskapsarbeten.

Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS)

I skrivelse den 25 oktober 1974 har AMS hemställt om bl. a. ytterligare medel för beredskapsarbeten. Enligt styrelsens bedömning kommer inemot 30 000 personer att behöva beredas sysselsättning i beredskapsarbete under perioden februari—april 1975. Detta är en något lägre volym än föregående budgetår. Behovet av beredskapsarbete avser i första hand personer med nedsatt arbetsförmåga, äldre arbetssökande, lokalt bunden arbetskraft samt ungdomar och kvinnor. AMS bedömer att den beräknade sysselsättningsvolymen i beredskapsarbeten skall kunna uppnås, därest styrelsen utöver de i riksstaten upptagna medlen jämte reservationer, får disponera ytterligare 150 milj. kr. för beredskapsarbeten.

Styrelsen hemställer om tilläggsanslag med detta belopp, varav 50 milj. kr. för vägar.

Föredraganden

Behovet av beredskapsarbeten i främst skogslänen synes i enlighet med AMS' bedömning komma att bli större under vintern och våren 1975 än vad som kunde förutses vid den ursprungliga medelsberäkningen för budgetåret 1974/75. I prop. 1974: 1 har anvisats 739 431 000 kr. för sysselsättningsskapande åtgärder i form av beredskapsarbete, industribeställningar och detaljplaneringsbidrag. Vid budgetåret ingående reservation uppgick till 635 407 749 kr., varav 352 542 000 kr. avsåg redan beslutade åtaganden och 282 865 000 kr. återstod för nya beslut. Behovet av beredskapsarbeten under budgetåret bedömdes till 1,1 milj. dagsverken i allmänna — och 2,2 milj. dagsverken i särskilda beredskapsarbeten. Denna beräkning medgav att ca 14 000 arbetstagare i genomsnitt skulle kunna sysselsättas i beredskapsarbeten. Samtidigt framhöll jag, att behovet av beredskapsarbeten under det kommande året inte kunde bedömas med någon större säkerhet. Enligt den bedömning som nu kan göras kan det genomsnittliga antalet sysselsatta i beredskapsarbeten under innevarande budgetår beräknas till 16 500 personer eller ca 4,3 milj. dagsverken totalt. Som en jämförelse kan nämnas, att under budgetåret 1973/74 uppgick det genomsnittliga antalet sysselsatta till 28 100. Med hänsyn till denna bedömning kan det sammanlagda medelsbehovet nu beräknas till ett belopp som med 100 milj. kr. överstiger det anvisade anslaget och befintlig reservation.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Sysselsättningsskapande åtgärder* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 000 kr., varav 35 000 000 kr. för allmänna beredskapsarbeten och 65 000 000 kr. för särskilda beredskapsarbeten. Av anslaget bör högst 50 000 000 kr. få användas för arbeten på vägar vilket belopp skall avräknas mot automobilskattemedlen.

[3] **B 6. Arbetsmarknadsverket: Anskaffning av utrustning.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 1 milj. kr.

Arbetsmarknadsstyrelsen

AMS har i skrivelse den 29 januari 1975 begärt medel under ifrågasvarande anslag för uppförande av ny mottagningsförläggning för flyktingar i Alvesta. Nuvarande förläggningsbyggnader, som består av ett antal monteringsbara baracker, är illa medfarna och så undermåliga vad avser de sanitära förhållandena att länsläkaren utfärdat föreskrifter om omfattande änderingsarbeten. Kostnaderna härför bedöms bli alltför stora. En ny anläggning behöver därför skyndsamt uppföras och Alvesta kommun har förklarat sig beredd att upplåta mark för detta ändamål. AMS utgår från att 30 familjebostäder som ägs av AMS och som f. n. finns på andra orter i landet kan överflyttas och användas för den nya förläggningen. Det sammanlagda medelsbehovet för denna nyetablering beräknar AMS till 4 350 000 kr.

Föredraganden

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande i regleringsbrev 1967/68 får AMS anordna och driva mottagningsförläggningar för det första omhändertagandet av kollektivt överförda flyktingar. AMS förfogar idag över tre permanenta sådana förläggningar, nämligen i Alvesta, Moheda och Flen. Förläggningen i Alvesta uppfördes år 1966. Det antal personer som samtidigt kan inkvarteras där uppgår till mellan 150 och 230 beroende på familjesammansättning m. m. Förläggningen består av ett antal monteringsbara baracker av äldre typ. Byggnaderna är hårt nedslitna och har brister, särskilt i fråga om hygienisk utrustning m. m. Mot denna bakgrund har AMS föreslagit att nuvarande förläggning ersätts med en ny sådan med plats för 150 personer.

Jag bedömer i samråd med statsrådet Leijon att överföringen av flyktingar till Sverige i fortsättningen kommer att bli av i stort sett samma omfattning som under senare år. Frågor om formerna för uttagning, överföring och omhändertagande av flyktingar övervägs f. n. inom arbetsmarknadsdepartementet. I arbetet ingår att bedöma om också andra former för det första omhändertagandet kan komma i fråga. I avvaktan på att ställning tas härtill anser jag i likhet med AMS att en ny mottagningsförläggning med plats för 150 personer bör uppföras i Alvesta kommun. Jag beräknar kostnaderna härför till 4,1 milj. kr. Byggnadsarbetena bör med hänsyn till bl. a. de hygieniska bristerna i nuvarande förläggning påbörjas redan under innevarande budgetår.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Arbetsmarknadsverket: Anskaffning av utrustning* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 4 100 000 kr.

C. Arbetsmiljö m. m.

[4] **C 4. Särskilda åtgärder för arbetsanpassning.** Under denna rubrik har på riksstaten för innevarande budgetår förts upp ett reservationsanslag av 676 milj. kr. Härav har för delprogrammet Arkivarbete beräknats 344 677 000 kr.

Arbetsmarknadsstyrelsen

AMS har i skrivelse den 29 januari 1975 begärt ytterligare medel på anslagsposten Arkivarbete under ifrågavarande anslag för att kunna tillgodose de kostnadsökningar som följt av 1974 års avtalsförhandlingar. Behovet av ytterligare medel uppgår till 40,3 milj. kr.

Föredraganden

Utgifterna för arkivarbetarlöner för budgetåret 1974/75 är beräknade i 1973 års löneläge. Till följd av avtalsförhandlingarna år 1974 beräknas utbetalningarna under budgetåret komma att överstiga för arkivarbete beräknade medel med 40,3 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Särskilda åtgärder för arbetsanpassning* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 40 300 000 kr.

E. Regional utveckling

[5] **E 1. Regionalpolitiskt stöd: Bidragsverksamhet.** Riksdagen beslöt (prop. 1972: 111 bil. 1, InU 1972: 28, rskr 1972: 347) hösten 1972 att en försöksverksamhet med industricentra skulle påbörjas i regionala centra i det inre stödområdet. I en första etapp skulle industricenteranläggningar uppföras i Lycksele och Strömsund. Riksdagen beslöt vidare (prop. 1973: 50 InU 1973: 7, rskr 1973: 248) våren 1973 att bemyndiga Kungl. Maj:t att från anslaget Regionalpolitiskt stöd: Bidragsverksamhet för budgetåret 1973/74 avsätta 3 milj. kr till en stiftelse med ändamål att äga och förvalta industricenteranläggningar. Genom beslut av Kungl. Maj:t bildades Stiftelsen Industricentra.

Byggnadskostnaderna för industricenteranläggningarna i Lycksele och Strömsund beräknades till sammanlagt 11,5 milj. kr. i 1972 års prisnivå. Dåvarande inrikesministern förordade vid anmälan av prop. 1973: 50 att de beräknade byggnadskostnaderna skulle täckas genom dels ett statligt lokaliseringsbidrag på 7,5 milj. kr., och dels ett statligt annuitetslån på 1,5 milj. kr. Resterande belopp, 2,5 milj. kr., skulle täckas ur stiftelseförmögenheten. Annuitetslånet på 1,5 milj. kr. bemyndigade riksdagen Kungl. Maj:t att ta i anspråk från anslaget Regionalpolitiskt stöd: Lokaliseringslån. Förslaget till finansiering av an-

läggningarna baserades på att hyran i industricentra borde ligga på en konkurrenskraftig nivå i förhållande till de kostnader som företagen kan räkna med vid uppförande av egna lokaler med statligt lokaliseringsstöd.

Industricenteranläggningarna är nu färdigställda. Drygt hälften av lokalerna är uthyrda. Förhandlingar pågår med ytterligare ett antal företag som har visat intresse av att etablera verksamhet i anläggningarna. Stiftelsen Industricentra har i skrivelse till arbetsmarknadsdepartementet angivit de slutliga byggnadskostnaderna till 14 117 000 kr. och hemställt om ytterligare medel för att täcka kostnaderna.

Anledning till fördyringarna är bl. a. de allmänna prisstegringarna. Vidare har vissa tilläggsinvesteringar utförts. Sälunda har t. ex. i Strömsund ytterligare förråds- och lagerutrymmen färdigställts.

Enligt min mening är de redovisade fördyringarna inte anmärkningsvärt stora. Jag vill betona att kostnadsberäkningarna baserades på 1972 års prisnivå. De tillkommande byggnadskostnaderna bör finansieras på samma sätt som de ursprungligt beräknade kostnaderna. Det innebär att jag räknar med ytterligare lokaliseringsbidrag till stiftelsen på 1,7 milj. kr. Vidare bör det beslutade annuitetslånet utökas med 340 000 kr. till totalt 1 840 000 kr. Resterande belopp bör täckas ur stiftelseförmögenheten. Mot denna bakgrund beräknar jag att stiftelsen behöver tillföras ytterligare 600 000 kr. att läggas till stiftelsens förmögenhet.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att från anslaget *Regionalpolitiskt stöd: Bidragsverksamhet* för budgetåret 1974/75 avsätta 600 000 kr. som kapitaltillskott till Stiftelsen Industricentra.
2. godkänna de grunder för finansiering av industricenteranläggningar som jag har förordat.

KAPITALBUDGETEN

V. FONDEN FÖR LÅNEUNDERSTÖD

[6] **9. Regionalpolitiskt stöd: Lokaliseringslån.** Med hänvisning till vad jag har anfört under driftbudgeten, anslaget Regionalpolitiskt stöd: Bidragsverksamhet hemställer jag att regeringen förelår riksdagen att bemyndiga regeringen att från anslaget *Regionalpolitiskt stöd: Lokaliseringslån* för budgetåret 1974/75 ta i anspråk 340 000 kr. för lån till Stiftelsen Industricentra.

Bilaga 11

BOSTADSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Lidbom

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser bostadsdepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

TOLFTE HUVUDTITELN

B. Bostadsbyggande m. m.

[1] **B 10. Vissa energibesparande åtgärder.** Riksdagen har (prop. 1974: 69, CU 1974: 21, FiU 1974: 29, rskr 1974: 180 och 286) på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1973/74 under elfte huvudtiteln till *Vissa energibesparande åtgärder* anvisat ett reservationsanslag av 248 milj. kr. Riksdagen har (prop. 1974: 170, CU 1974: 37, rskr 1974: 373) vidare på tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1974/75 under tolfte huvudtiteln anvisat ytterligare 120 milj. kr. för ändamålet.

Föredraganden

Under återopande av vad som anförs i prop. 1975: 30 (bil. 2 s. 30) beträffande energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet m. m. hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att

1. medge att beslut om särskilda lån och bostadslån, särskilda bidrag samt förbättringslån till energibesparande åtgärder inom bostadsbeståndet får meddelas inom en ram av 308 700 000 kr.,
2. till *Vissa energibesparande åtgärder* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 000 kr.

Bilaga 12

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06**Föredragande:** statsrådet Johansson**Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser industridepartementets verksamhetsområde**

DRIFTBUDGETEN**TRETTONDE HUVUDTITELN****A. Industridepartementet m. m.**

[1] **A 3. Kommittéer m. m.** På riksstaten för budgetåret 1974/75 har under denna rubrik anvisats ett reservationsanslag av 4 450 000 kronor. Vid ingången av budgetåret fanns på anslaget en reservation av 2 863 014 kr. På tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1974/75 har anvisats ytterligare 6 milj. kr. för energisparkommitténs (I 1974: 05) verksamhet. Sammanlagt finns alltså 13,3 milj. kr. disponibelt under anslaget för budgetåret 1974/75.

Statens vattenfallsverk har, i enlighet med riksdagens beslut (prop. 1973: 205, FöU 1973: 29, rskr 1973: 368) och ämbetsskrivelse den 14 december 1973, med särskild redovisning förskottsvis av verkets driftmedel bestridit utgifterna för statens elransoneringsnämnds verksamhet.

Enligt en av statens vattenfallsverk lämnad redovisning har kostnaderna för nämndens verksamhet under december 1973 och år 1974 uppgått till sammanlagt 5 432 669 kr., varav 1 066 130 kr. för löner och arvoden till personal vid nämndens kansli, 3 118 749 kr. för annonsering och sparpropaganda samt 1 223 280 kr. för trycknings- och reproduktionskostnader, datorbearbetningar, lokalhyror m. m. Vidare ingår bland kostnaderna ersättning till nämndens ledamöter med 24 510 kr., vilken redan har utbetalats från förevarande anslag. Vattenfallsverkets utlägg för elransoneringsnämndens verksamhet uppgår således till 5 408 159 kr.

Jag förordar att kostnaderna för elransoneringsnämndens verksamhet, i likhet med vad som skedde beträffande kostnaderna för nämndens verksamhet under budgetåren 1969/70 och 1970/71 (jfr prop. 1972: 130 bil. 10, NU 1972: 67, rskr 1972: 320), helt bestrids från trettonde huvudtitelns kommittéanslag.

I prop. 1975: 30 (bil. 1 s. 352) har jag berört frågan om information rörande de beslut som skall fattas om energihushållningen. Avsikten är att ge ut en informationsbroschyr, som kortfattat redogör för de energipolitiska besluten. Kostnaderna för framställning och spridning av denna broschyr har jag beräknat till 700 000 kr., vilka såsom anförts i nyssnämnda proposition bör utgå från detta anslag.

I början av år 1974 inledde Statsföretag AB en förstudie beträffande utökad statlig verksamhet på petroindustrins område. I studien har ingått bl. a. en inledande förprojektering av ett nytt raffinaderi vid Brofjorden. En redogörelse härför har lämnats i prop. 1975: 30 (bil. 1 s. 384 och 386). Kostnaderna för det hittillsvarande arbetet uppgår till ca 4 milj. kr., vilka såsom anges i propositionen skall bestridas dels av Statsföretag, dels från detta anslag. Vissa kostnader för undersökningar rörande landets oljeförsörjning har tidigare beräknats under detta anslag (prop. 1974: 85 bil. 11, NU 1974: 19, rskr 1974: 147). Det ytterligare medelsbehovet för ändamålet uppgår till ca 1 milj. kr. Dessa medel bör nu anvisas.

Under tiden den 1 juli 1974—den 6 mars 1975 har utbetalats 8 252 400 kr. från detta anslag. Det belopp som återstår när kostnaderna för energisparkommittén och de medel som tidigare har beräknats för raffinaderistudien har dragits från uppgår till 1,2 milj. kr. och bedöms inte föreslå för att täcka kostnaderna för den övriga utredningsverksamheten under innevarande budgetår. För återstoden av budgetåret har belastningen härför beräknats till 4,7 milj. kr. Kostnadsökningarna i förhållande till vad som beräknades för anslaget i prop. 1974: 1 (bil. 15 s. 21) beror till stor del på den utredningsverksamhet som har bedrivits rörande den framtida energiförsörjningen. Vidare har ett antal utredningar tillkommit bl. a. mineralpolitiska utredningen (J 1974: 02), forskningsavgiftskommittén (J 1974: 01) och STU-utredningen (J 1974: 06), för vilka medel inte har kunnat budgeteras. Från anslaget bör vidare kostnaderna för den nyligen tillkallades 1975 års varvskommision bestridas. Det ökade medelsbehovet uppgår alltså till (4,7—1,2) 3,5 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag har anfört bör anslaget räknas upp med (5,4+0,7+1,0+3,5) 10,6 milj. kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Kommittéer m. m.* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag av 10 600 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

I. STATENS AFFÄRSVERKSFONDER

F. Statens vattenfallsverk

[2] **1. Kraftstationer m. m.** Riksdagen har bemyndigat Kungl. Maj:t att medge statens vattenfallsverk att teckna borgen för lån till bolag, i vilka verket förvaltar statens aktier, intill ett belopp av sammanlagt 2 558 milj. kr., varav högst 60 milj. kr. för lån till distributionsbolag (prop. 1974: 1 bil. 15 s. 211, NU 1974: 26, rskr 1974: 198).

I prop. 1971: 1 (bil. 15 s. 155) lämnades en redogörelse för vissa vattenkraftprojekt som vattenfallsverket — enligt Kungl. Maj:ts uppdrag i april 1970 — hade tagit fram för att skapa sysselsättningstillfällen i övre Norrland och samtidigt ersätta en del av den energiproduktion som en utbyggnad av Vindelälven skulle ha inneburit. Utöver aktuella utbyggnadsplaner hade verket redovisat ett antal tänkbara utbyggnadsprojekt, bl. a. kraftstationerna Vittjärv och Rebnisluspen. Inget av projekten beräknades ge normal förräntning.

Förslag om utbyggnad av Vittjärvs kraftstation i Lule älv lämnades i prop. 1971: 1 (bil. 15 s. 146).

Chefen för industridepartementet förordade (s. 158) — med hänvisning till att kraftstationen inte kunde väntas ge den förräntning som normalt krävs för verkets investeringar — att verket skulle medges avskrivningsanslag för utbyggnaden. Behovet av avskrivningsanslag vid tidpunkten för idrifttagning beräknades till högst 10 milj. kr. Det slutliga beloppet borde fastställas senare och utgå vid idrifttagningen av stationen.

Förslag om utbyggnad av Rebnisluspens kraftstation i Skellefteälven lämnades i prop. 1971: 1 (bil. 15 s. 147). Vattenfallsverket underställde senare Kungl. Maj:t fråga om godkännande av ett konsortialavtal angående utbyggnad av kraftstationen — Rebnis kraftstation — gemensamt med Skellefteå kommun och Boliden AB. Redogörelse härför lämnades i prop. 1971: 145 (s. 49). För att uppnå normal förräntning av det kapital som skulle investeras i bolaget krävdes enligt verket att den kraft som producerades i stationen kunde överföras från anläggningen på gynnsammare villkor än vad som betingades av kravet på normal förräntning av investeringen i erforderlig anslutningsledning. Parterna utgick därför från att vattenfallsverket, som skulle bygga och äga ledningen, skulle medges avskrivningsanslag med 7,5 milj. kr. för investeringen i ledningen och att ersättningen till verket för delägarnas krafttransitering på ledningen skulle bestämmas med hänsyn härtill. Chefen för industridepartementet tillstyrkte verkets framställning om avskrivningsanslag för utbyggnad av anslutningsledningen till kraftstationen.

Anslaget beräknades till högst 7,5 milj. kr. Det slutliga beloppet borde fastställas senare och anvisas vid idrifttagningen av stationen.

Riksdagen hade ingen erinran mot dessa förslag (NU 1971: 15, rskr 1971: 226, NU 1971: 55, rskr 1971: 358).

Statens vattenfallsverk

I sin anslagsframställning för budgetåret 1975/76 framhåller statens vattenfallsverk att sammanlagt 49 285 000 kr. av gällande borgensram på 60 milj. kr. för lån till distributionsföretag var utnyttjade den 30 juni 1974. Enligt tillgängliga prognoser över distributionsföretagens behov av nytt kapital kommer den givna ramen för verkets borgensåtaganden för lån till sådana företag snart att bli otillräcklig.

Distributionsföretagen skall så långt förhållandena på kapitalmarknaden medger det finansiera sin verksamhet med lån på den allmänna kapitalmarknaden. Om lån kan erhållas på rimliga villkor på denna marknad kan sådana lån komma att tas för att ersätta till företagen tidigare lämnade delägarlån. Finansieringen med lån på allmänna kapitalmarknaden kan då bli större än vad de aktuella prognoserna utvisar. Prognoserna gäller dessutom endast befintliga företag. Förhandlingar pågår emellertid på skilda håll om bildande av nya distributionsföretag, vilket kan leda till ytterligare borgensåtaganden.

Det är således svårt att på förhand fastställa en exakt ram för vattenfallsverkets framtida borgensåtaganden för distributionsföretagens externa upplåning. Ramen bör därför inte sättas alltför snävt utan inriktas på det långsiktiga upplåningsbehovet. I enlighet härmed föreslår vattenfallsverket att ramen för verkets borgensåtaganden vad gäller lån som tas upp av distributionsföretagen på den allmänna kapitalmarknaden höjs till 100 milj. kr. och att denna högre ram får gälla redan innevarande budgetår.

I skrivelse den 28 januari 1975 hemställer vattenfallsverket om avskrivningsanslag med 10 milj. kr. för Vittjärvs kraftstation och 7,5 milj. kr. för anslutningsledningen till Rebnis kraftstation. De två stationerna har tagits i drift under senare delen av år 1974.

Investeringskostnaden för Vittjärvs kraftstation beräknas i prisläge juli 1974 till 137 milj. kr. efter avdrag för den minskning av kostnaderna för reglering i älven som kraftverksbygget medfört. Investeringskostnaden för Rebnis kraftstation beräknas i prisläge juli 1974 till 74,5 milj. kr.

Verket redovisar kostnader för och värdet på den i stationerna producerade elkraften. Kraftens värde har beräknats utifrån alternativa möjligheter att öka kraftsystemets produktionsförmåga på billigaste sätt. Med utgångspunkt från dessa uppgifter beräknar verket den del av investeringarna som inte förräntas med för verket gällande förräntningskrav till 16,1 milj. kr. för Vittjärvs kraftstation och 7,7 milj. kr. för Rebnis kraftstation.

Föredraganden

Regeringen har bemyndigande att medge statens vattenfallsverk att teckna borgen för lån till bolag, i vilka verket förvaltar statens aktier, intill ett belopp av 2 558 milj. kr., varav högst 60 milj. kr. för lån till distributionsbolag.

Den 20 februari 1975 var 53 485 000 kr. av den senare ramen utnyttjade.

Vattenfallsverket har anmält att den nuvarande borgensramen för lån till distributionsbolag snart kommer att bli otillräcklig. Verket föreslår därför att ramen höjs redan innevarande budgetår.

Enligt gällande ordning (prop. 1972: 1 bil. 15 s. 126, NU 1972: 15, rskr 1972: 90) skall erforderliga borgensengagemang för lån till verkets distributionsbolag räknas av mot en för vattenfallsverkets samtliga distributionsbolag gemensam borgensram. En sådan ram bör fastställas med viss marginal för framtida borgensbehov.

Jag förordar att borgensramen för lån till distributionsbolag räknas upp med 10 milj. kr. till 70 milj. kr.

Regeringen bör således inhämta riksdagens bemyndigande att medge vattenfallsverket att teckna borgen för lån intill sammanlagt 2 568 milj. kr., varav högst 70 milj. kr. för lån till distributionsbolag.

Riksdagen har år 1971 tagit ställning till statens vattenfallsverks utbyggnad av Vittjärvs kraftstation i Lule älv och till den utbyggnad av Rebnis kraftstation som verket har genomfört tillsammans med Skellefteå kommun och Boliden AB genom Rebnis kraft AB.

Kraftstationerna tillhör de vattenkraftobjekt som verket — i syfte att bl. a. skapa sysselsättning i övre Norrland — har tagit fram som ersättning för tidigare planerade utbyggnader i Vindelälven.

Med hänsyn till att kraftstationerna inte väntades ge den förräntning som normalt krävs för verkets investeringar förordade chefen för industridepartementet år 1971 att vattenfallsverket skulle medges avskrivningsanslag för utbyggnad av Vittjärvs kraftstation och för utbyggnad av anslutningsledningen till Rebnis kraftstation. Behovet av avskrivningsanslag beräknades till högst 10 milj. kr. för Vittjärvs kraftstation och till högst 7,5 milj. kr. för ledningen till Rebnis kraftstation. De slutliga beloppen skulle fastställas senare och anvisas vid idrifttagningen av stationerna.

Vattenfallsverket har anmält att de två kraftstationerna har tagits i drift under senare delen av år 1974. Kalkylerna visar att behov av avskrivningsanslag fortfarande föreligger. Sålunda bör frågan om avskrivningsanslag tas upp under innevarande budgetår. Jag tillstyrker att vattenfallsverket anvisas avskrivningsanslag för de aktuella objekten och beräknar medelsbehovet till 10 milj. kr. för Vittjärvs kraftstation och 7,5 milj. kr. för anslutningsledningen till Rebnis kraftstation.

Chefen för finansdepartementet kommer senare i dag att ta upp frågan om avskrivningsanslag för ändamålet.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att medge statens vattenfallsverk att teckna borgen för lån intill sammanlagt 2 568 000 000 kr., varav högst 70 000 000 kr. för lån till distributionsbolag.

Bilaga 13

KOMMUNDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Gustafsson

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser kommundepartementets verksamhetsområde

DRIFTBUDGETEN

FJORTONDE HUVUDTITELN

A. Kommundepartementet m. m.

[1] **A 3. Extra utgifter.** På riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 100 000 kr. Med beaktande av en reservation på anslaget vid ingången av budgetåret om 22 568 kr. fanns vid budgetårets början totalt 122 568 kr. disponibelt.

Behov av medel under anslaget efter departementets nybildning den 1 januari 1974 har först efter hand kunnat preciseras närmare. Enligt de kostnadsberäkningar som nu föreligger är det anvisade beloppet otillräckligt. Belastningen på anslaget kan för hela budgetåret förväntas uppgå till 155 000 kr. Ett ytterligare medelsbehov föreligger således om 33 000 kr.

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att till *Extra utgifter* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa ett reservationsanslag om 33 000 kr.

Bilaga 14

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-03-06

Föredragande: statsrådet Sträng

Anmälan till tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 såvitt avser avskrivning av nya kapitalinvesteringar

Under innevarande budgetår har begärts investeringsanslag dels på tilläggsstat I till gällande riksstat, dels på tilläggsstat II, dels på tilläggsstat III. I enlighet med de principer som hittills tillämpats bör nu, när avskrivningsbehovet för de olika investeringarna kan överblickas, förslag om erforderliga avskrivningsanslag föreläggas riksdagen. Skulle nya avskrivningsbehov uppkomma eller ändring ske i de till grund för här beräknade avskrivningar liggande förhållandena förutsätter jag, att vederbörliga tillägg och jämkningar vidtas av riksdagen.

Statens affärsverksfonder. I överensstämmelse med vad chefen för industridepartementet förordar bör avskrivning ske med sammanlagt 17,5 milj. kr. under statens vattenfallsverks fond avseende utbyggnad av Vittjärvs kraftstation och anslutningsledning till Rebnis kraftstation. Några medel för detta behöver dock ej anvisas då riksdagen för innevarande budgetår redan anvisat ett förslagsvis beräknat avskrivningsanslag till Kraftstationer m. m.

Statens allmänna fastighetsfond. Enligt gällande regler för avskrivning av investeringar i allmänna fastighetsfonden utgör grundavskrivning för förvaltningsbyggnader 25 % av anläggningskostnaden och för byggnader för kriminalvården, sjukhus, forskningsinstitut och skolor 50 %. Investeringar i mark avskrivs inte.

Med tillämpning av dessa grunder bör avskrivningsanslag på tilläggsstat uppföras i enlighet med följande sammanställning.

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
Justitiedepartementet:		
Polishus m. m.	4 000 000	1 000 000
Socialdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde	2 000 000	500 000
Jordbruksdepartementet:		
Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.	35 000 000	17 500 000

Fonden för statens aktier. På tilläggsstat I har anvisats ett anslag av 104 000 kr. för teckning av aktier i Aktiebolaget Svensk laboratorietjänst. Aktier nytecknas för sammanlagt 624 000 kr., varav 104 000 kr. utgör överkurs. Resterande 520 000 kr. finansieras genom att ett tidigare aktieägartillskott i form av lån används till förvärv av aktier.

Det i förhållande till aktiernas nominella värde överskjutande beloppet bör skrivas av, varför jag tar upp ett avskrivningsanslag av 104 000 kr.

På tilläggsstat I har vidare anvisats ett anslag av 17 800 000 kr. för förvärv av aktier i Eiser Invest AB. Av anslaget avser 2 800 000 kr. viss räntekostnad. Jag tar upp ett avskrivningsanslag av 2 800 000 kr.

På tilläggsstat II har anvisats ett anslag av 2 220 000 kr. för teckning av aktier i Crownair AB. Av anslaget avser 370 000 kr. ett i förhållande till aktiernas nominella värde överskjutande belopp. Jag tar upp ett avskrivningsanslag av 370 000 kr.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att till *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* i härefter angivna fonder på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75 anvisa följande reservationsanslag, nämligen

Statens allmänna fastighetsfond

Justitiedepartementet:

Polishus m. m. 1 000 000

Socialdepartementet:

Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde 500 000

Jordbruksdepartementet:

Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m. 17 500 000

Fonden för statens aktier

Försvarsdepartementet:

Teckning av aktier i Crownair AB 370 000

Jordbruksdepartementet:

Teckning av aktier i Aktiebolaget Svensk laboratorietjänst 104 000

Industridepartementet:

Förvärv av aktier i Eiser Invest AB 2 800 000

Bilaga 15

Förteckning

över av regeringen hos riksdagen i prop. 1975: 85 begärda anslag på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1974/75.

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

<i>II. Justitiedepartementet</i>		
A 4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	400 000
<i>III. Utrikesdepartementet</i>		
E 6	Gåva till republiken Maltas parlament, <i>reservationsanslag</i>	700 000
<i>IV. Försvarsdepartementet</i>		
H 10	FN-styrkors verksamhet utomlands, <i>reservationsanslag</i>	44 000 000
<i>V. Socialdepartementet</i>		
A 2	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 500 000
D 2	Bidrag till anordnande av förskolor och fritidshem, <i>reservationsanslag</i>	40 000 000
E 8	Statens bakteriologiska laboratorium: Driftbidrag, <i>reservationsanslag</i>	1 200 000
<i>VI. Kommunikationsdepartementet</i>		
F 9	Kostnader för stämpelavgift å aktier i Aktiebolaget Aerotransport och Svensk Interkontinental Lufttrafik Aktiebolag, <i>reservationsanslag</i>	1 762 500
<i>VII. Finansdepartementet</i>		
C 4	Myntverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m., <i>reservationsanslag</i>	225 000
<i>VIII. Utbildningsdepartementet</i>		
G 12	Bidrag till särskilda vuxenutbildningsåtgärder, <i>reservationsanslag</i>	100 000
<i>IX. Jordbruksdepartementet</i>		
G 14	Inredning och utrustning av lokaler vid jordbrukets högskolor m. m., <i>reservationsanslag</i>	7 000 000
I 2	Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m., <i>reservationsanslag</i>	1 000 000

	<i>X. Handelsdepartementet</i>	
A 3	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	30 000
	<i>XI. Arbetsmarknadsdepartementet</i>	
B 2	Sysselsättningsskapande åtgärder, <i>reservationsanslag</i>	100 000 000
B 6	Arbetsmarknadsverket: Anskaffning av utrustning, <i>reservationsanslag</i>	4 100 000
C 4	Särskilda åtgärder för arbetsanpassning, <i>reservationsanslag</i>	40 300 000
	<i>XII. Bostadsdepartementet</i>	
B 10	Vissa energibesparande åtgärder, <i>reservationsanslag</i>	50 000 000
	<i>XIII. Industridepartementet</i>	
A 3	Kommittéer m. m., <i>reservationsanslag</i>	10 600 000
	<i>XIV. Kommundepartementet</i>	
A 3	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	33 000
	Summa egentliga statsutgifter	302 950 500

B. Utgifter för statens kapitalfonder

II. Avskrivning av nya kapitalinvesteringar

	<i>B. Statens allmänna fastighetsfond</i>	
	Justitiedepartementet:	
1	Polishus m. m.	1 000 000
	Socialdepartementet:	
10	Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde	500 000
	Jordbruksdepartementet:	
16	Byggnadsarbeten vid jordbrukets högskolor m. m.	17 500 000
	<i>F. Fonden för statens aktier</i>	
	Försvarsdepartementet:	
a	Teckning av aktier i Crownair AB	370 000
	Jordbruksdepartementet:	
aa	Teckning av aktier i Aktiebolaget Svensk laboratorietjänst	104 000
	Industridepartementet:	
4	Förvärv av aktier i Eiser Invest AB	2 800 000
	Summa utgifter för statens kapitalfonder	22 274 000
	Summa för driftbudgeten	325 224 500

KAPITALBUDGETEN**Kapitalinvestering****II. Statens allmänna fastighetsfond****Socialdepartementet:**

10	Vissa byggnadsarbeten m. m. inom socialdepartementets verksamhetsområde	2 000 000
----	---	-----------

V. Fonden för låneunderstöd**Jordbruksdepartementet:**

5a	Lån till trädgårdsnäringen	20 000 000
	Summa för kapitalbudgeten	22 000 000

